

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา Educational Resource Mobilization Elements

รพีพรรณ ปัญญา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-Mail: s63561802026@ssru.ac.th

ผศ.ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณณ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อหลายภาคส่วนทั้งระดับบุคคล หน่วยงาน และยังคงส่งผลกระทบต่อแวดวงการศึกษาในหลายแง่มุม การจัดการเรียนการสอนปรับมาใช้รูปแบบการสอนออนไลน์ ตลอดจนปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้บางครอบครัวมีรายจ่ายไม่สอดคล้องกับรายรับ หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่โรงเรียนต้องปรับ คือ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในพัฒนาผู้เรียน และโรงเรียน การเข้าใจถึงองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาประกอบด้วยวิธีการหลัก 2 ประการ ได้แก่ การระดมทรัพยากรทางตรง และการระดมทรัพยากรทางอ้อม เพื่ออาศัยความร่วมมือจากการระดมทรัพยากรทั้งหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ทางด้านเงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถจัดเป็นรูปแบบของกิจกรรม/โครงการโดยการวางแผนทางการระดมทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ และปรับหรือลดการเก็บเงินทรัพยากรเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ : การระดมทรัพยากร, ทรัพยากรทางการศึกษา

Abstract

Currently, the epidemic situation of the coronavirus 2019 (COVID-19) has affected many sectors, both at the individual level and the organizational level, and also affects the education industry in many aspects. Teaching and learning management adapted to the online teaching model. As well as economic problems causing some families to have expenses inconsistent with income one of the key factors that schools need to adjust is the mobilization of educational resources. It is an important factor in the development of students and schools. Understanding the Elements of Educational Resource Mobilization It consists of two main methods: direct resource mobilization. and indirect mobilization of resources to rely on

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

cooperation from the mobilization of resources both government agencies Private sector, community, finance, equipment, personnel, local wisdom It can be organized into a form of activity/project by planning effective resource mobilization. and adjust or reduce the collection of resources to reflect the current situation.

Keywords: Resource Mobilization, Education Resource

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อหลายภาคส่วนหนึ่งในนั้นที่ได้รับผลกระทบคือด้านการศึกษา ที่ไม่สามารถจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ โรงเรียน ผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องปรับวิธีการดำเนินงานด้วยกันทั้งสิ้น โดยเฉพาะด้านวัตกรรมการพัฒนาสร้างสรรค์เทคโนโลยีใหม่ ขึ้นมามากมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่การจัดการศึกษาในโรงเรียนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (กรมวิชาการ พ.ศ. 2541 : 117) เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0901/0687 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2551 เรื่อง การเก็บค่าใช้จ่ายเพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเก็บเงินบำรุงการศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนนอกหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งเน้นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระมากกว่าปกติ การสอนด้วยบุคลากรพิเศษการสอนด้วยรูปแบบ หรือวิธีการที่แตกต่างจากการเรียนการสอนปกติ หรือการสอนที่ใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่จัดทำให้เป็นพิเศษ ตามอัตราที่เหมาะสมกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้ปกครองและนักเรียน ภายใต้หลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

หลักเกณฑ์การเก็บเงินบำรุงการศึกษาของสถานศึกษา กล่าวได้ว่าปัจจุบันสถานศึกษาได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียนค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นต้นแต่ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีศักยภาพเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงต้องการจะเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนด้วยรูปแบบวิธีการ สื่ออุปกรณ์ และบุคลากรที่ทำ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การสอนเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ โดยมีค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายที่รัฐจัดสรรให้ ประกอบกับการตอบข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถประกาศให้สถานศึกษาของรัฐในสังกัดเก็บค่าใช้จ่ายเพื่อจัดการศึกษาออกหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนประกอบกับมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เปิดโอกาสให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดมทรัพยากรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นไปด้วยความสมัครใจ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ผู้ปกครองร้องเรียนเรื่องการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการประกาศการเลื่อนเปิดภาคเรียนปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2564 โดยบางโรงเรียนจัดรูปแบบการเรียนออนแอร์ หรือการเรียนแบบออนไลน์ ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ประกอบกับมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาบางแห่งได้มีการเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่นจากผู้ปกครอง กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศ แนวทางปฏิบัติการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น ทำให้สถานศึกษาต้องหาแนวทางการระดมทรัพยากรปรับและลดค่าธรรมเนียมการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้เขียนจึงตระหนักถึงความสำคัญของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เป็นแนวทางการระดมทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการกับแผนงานที่โรงเรียนได้วางไว้ และเพื่อช่วยเหลือผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องผ่านวิกฤตทางสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส วิกฤตทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้เขียนคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความหมายของการระดมทรัพยากร

จากการประมวลความหมายของการระดมทรัพยากรจากนักวิชาการและพจนานุกรมต่าง ๆ ผู้เขียนสรุปความหมายของการระดมทรัพยากร ได้ว่า การระดมทรัพยากร หมายถึง การระดมสรรพสิ่ง การแสวงหา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ทรัพยากรทุกประเภทซึ่งอาจต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการระดมทรัพยากร เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวอาจจะเป็นตัวเงินหรือไม่ใช่ตัวเงินก็ได้

ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา

จากการประมวลความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาจากนักวิชาการหลายท่าน ผู้เขียนสรุปความหมายของการระดมทรัพยากร ได้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 2 ประการ คือ

1. ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน (In Kind) คือ ทรัพยากรในท้องถิ่น ชุมชน ทรัพยากรทางปัญญา ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ความรู้ เทคโนโลยี/นวัตกรรม เครื่องแต่งกาย ครุภัณฑ์
2. ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (In Cash) คือ งบประมาณจากรัฐบาล เอกชน หน่วยงานภายนอก สถานศึกษา การระดมทรัพยากรทางการศึกษา เงินบริจาค

ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา

Bender (1983) ได้ประมวลสรุปประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา ได้แบ่งทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษาทุกระดับ
2. ทรัพยากรทางกายภาพ ประกอบด้วย
 - 2.1 ที่ดิน (Land)
 - 2.2 เครื่องอำนวยความสะดวก (Facilities)
 - 2.3 เครื่องมือ (Equipment)
 - 2.4 วัสดุ อุปกรณ์/ หรือพลังงาน (Material or energy)
3. ทรัพยากรการเงิน ได้แก่ เงิน และสิ่งอื่น ๆ ที่สามารถใช้แทนเงินได้
4. ข้อสนเทศ ประกอบด้วย
 - 4.1 ข้อมูล (Data)
 - 4.2 ความรู้ (Knowledge)
 - 4.3 ละมุนภัณฑ์ (Software)
 - 4.4 อุปกรณ์ (Hardware)

ผู้เขียนสรุปได้ว่า ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านงบประมาณหรือด้านการเงิน ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรอาคารและสถานที่

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

จากการประมวลความหมายของแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากนักวิชาการหลายท่าน ผู้เขียนสรุปแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาไว้ 10 ข้อ ดังนี้

1. ประชุมวางแผนร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา
2. เสนอแผนงานและโครงการในการระดมทรัพยากรเพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งช่วยสนับสนุนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา
4. ขอความร่วมมือ และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับทราบถึง ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา
5. จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐบาล บุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถานประกอบการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา
6. ประชาสัมพันธ์ผลงานของครูและนักเรียนและมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมของชุมชนเพื่อสร้างความศรัทธาและความสัมพันธ์ที่ดีให้กับชุมชน
7. ใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้จากการระดมทรัพยากรให้สอดคล้องกับโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
9. มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาระบบงบประมาณบัญชีส่วนกลาง พัฒนาระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินภาพ ประสิทธิภาพ เป็นต้น
10. เมื่อมีเหตุการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน โรงเรียนสามารถปรับ ตัด หรือลด การเก็บเงินระดมทรัพยากรได้ แต่ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน โรงเรียน เพื่อสามารถนำเงินในส่วนนั้นมาช่วยเหลือในส่วนอื่นที่มีความต้องการเร่งด่วนได้

วิธีการระดมทรัพยากร

จากการประมวลแนวคิดสรุปได้ว่า วิธีการระดมทรัพยากร แบ่งได้เป็น 2 หลัก คือ

1. วิธีการระดมทรัพยากรทางตรง

วิธีที่โรงเรียนดำเนินการ เช่น จัดกิจกรรมระดมทุน ทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา การจำหน่ายสินค้าที่แผ่นผลผลิตภายในโรงเรียน เป็นวิธีการที่โรงเรียนจัดขึ้นเอง เพื่อตอบสนองโครงการหรือกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

2. วิธีการระดมทรัพยากรทางอ้อม

วิธีการที่โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการเอง เกิดขึ้นได้จากผลงานนักเรียนหรือโรงเรียน การนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง หรือความต้องการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาเอง เช่น ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาให้นักเรียน การบริจาคเพื่อสมทบทุน หน่วยงานภายนอกช่วยให้ความรู้กับผู้เรียน

หลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

หลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามโครงสร้างการกระจายอำนาจ การบริหารทรัพยากรจะเป็นกลไกหรือเครื่องมือสำคัญที่กระตุ้นให้สถานศึกษา ดำเนินการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงกำหนดหลักการสำคัญดังนี้

1. หลักความเป็นธรรม (Equity) คือ การไม่คำนึงถึงพรรคพวกหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือให้สิทธิประโยชน์แก่กลุ่มใดเป็นพิเศษ
2. หลักความเสมอภาค (Equality) คือ การบริหารทรัพยากรต้องถือหลักความเสมอภาคอย่างเคร่งครัด ต้องมีความเสมอภาคในด้านคุณภาพและความเสมอภาคในด้านโอกาส
3. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือ การใช้เวลาอย่างรวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และยังเกิดประโยชน์สูงสุด
4. หลักความพอเพียง (Adequacy)
5. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกัน
6. หลักเสรีภาพ (Freedom of Choice) คือ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น มีอิสระทางความคิดและการปฏิบัติงานแต่ต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น
7. หลักการปฏิบัติงานได้จริง (Practicality) คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน และสามารถนำงานนั้นมาลงมือปฏิบัติได้จริง

ความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

นุสรา คำดี (2558 : 34) ได้ประมวลสรุปความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้สถานศึกษาดำเนินการเรียนการสอนหรือพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และได้ผลตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
 2. เป็นการช่วยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ
 3. เป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษา
 4. เป็นตัวกลางหรือตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมของสถานศึกษาดำเนินไปได้
 5. มีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินการกิจของสถานศึกษาทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ
- สนใจ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ประโยชน์ของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

1. มีทรัพยากรทั้งเป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน เกิดการพัฒนาในด้านกิจกรรม การสร้างองค์ความรู้
2. เกิดนโยบายในการระดมทรัพยากรที่ชัดเจน เป็นแนวทางการระดมทรัพยากรได้อย่างคนละองค์ โดยเฉพาะในเรื่องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา
3. การวางแผนทางที่ครอบคลุมทั้งระบบ ทั้งด้านแนวคิด หลักการ วัสดุอุปกรณ์ บุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรหรือหน่วยงานสนับสนุนการระดมทรัพยากร วิธีการระดมทรัพยากร วิธีการจัดการทรัพยากร ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการระดมทรัพยากร กลยุทธ์การระดมทรัพยากร จุดเด่นเงื่อนไขการนำองค์ประกอบการระดมทรัพยากรไปใช้
4. การทราบถึงองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นข้อมูล ที่สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสังกัดอื่นที่จัดการศึกษา ทั้งสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทั้งที่ตั้งอยู่ในเมือง และชนบท

บทสรุป

เครื่องมือสำคัญที่ใช้เป็นกลไกในการกระตุ้นให้สถานศึกษาบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา สถานศึกษาชั้นพื้นฐานซึ่งอยู่ในภายใต้การกำกับดูแลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการดำเนินการด้านงบประมาณหรือทรัพยากร ที่จะได้รับการจัดสรรจากทางรัฐบาล สถานศึกษาจะมีฐานะเป็นหน่วยงบประมาณและหน่วยบริหารการเงินของตนเอง แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากเขตพื้นที่การศึกษาอีกชั้นหนึ่ง แนวคิดทางการบริหารการศึกษาที่ต้องการให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเกิดจากการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการดำเนินงานที่ได้มาซึ่งทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน ได้แก่ งบประมาณสนับสนุน บุคคล วัสดุอุปกรณ์ สิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาต้องกำหนดทิศทาง แนวคิด หลักการ กลยุทธ์ และวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้ชัดเจน กรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนของผู้เขียนนั้นได้รับฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการที่มีนโยบายในการลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง โดยทางคณะผู้บริหารมีแนวทางในการบริหารจัดการเงินระดมทรัพยากร โดยพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายในส่วนใดที่ไม่จำเป็นและเราสามารถปรับหรือลดได้ เมื่อไม่มีการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน สิ่งที่ไม่สามารถดำเนินการเช่น ค่าสาธารณูปโภคจะลดลง ค่าตรวจสุขภาพประจำปีของนักเรียน ทางโรงเรียนสามารถตัดค่าใช้จ่ายหรือปรับค่าใช้จ่ายเพื่อนำงบประมาณในส่วนนั้นมาช่วยเหลือนักเรียนเรื่องค่าใช้จ่ายในการเติมอินเทอร์เน็ตสำหรับการเรียนออนไลน์ นอกจากนี้โรงเรียนวางแผนการขอความอนุเคราะห์สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในการบริจาคหรือให้ความช่วยเหลือเรื่องอุปกรณ์สำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน

กล่าวได้ว่าการศึกษาขององค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญซึ่งใช้เป็นการกำหนดแนวทางเพื่อวางแผนการดำเนินงานในสถานการณ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แม้องค์ประกอบการ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ระดมทรัพยากรจะมีรูปแบบที่ตายตัว แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป สถานการณ์เปลี่ยนไป ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการทางการศึกษาว่ามีแนวทาง นโยบายอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้โรงเรียนสามารถเดินไปข้างหน้าพร้อมกันได้อย่างมีคุณภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “โรงเรียนหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้”

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงฯ

เนตรนภภรณ์ ปันจวรรณ์. (2553). สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พิสิษฐ ภูรอด. (2559). รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็กของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

พัชรกฤษฎี พวงนิล. (2553). กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิไลวรรณ วงศ์จำปา. (2554). การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอนาแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.

วัชระ สายแก้ว. (2559). การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสะเมิงจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริมาตย์ ละมุล. (2558). การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านบุตำบลตาจาง อำเภอห้วยทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สมใจ คัสกรณ. (2559). ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สิริรัตน์ กิจนุกร. (2555). บทบาทของชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยลึกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สังเวียง มาลาทอง. (2556). การศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

- อรรรรณ อินสะคุ. (2561). การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อำนาจ ไชยปิ่น. (2550). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษากรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Bender, P. S. (1983). *Resource management, an alternative view of the management process*. New York: John Wiley and Sons.